

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Stanisław Stankiewicz

Protokolant Kamila Zacharz

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Katowicach delegowanego do
Prokuratury Krajowej Eweliny Okrój-Ozdarskiej
w sprawie **M.P.**

oskarżonego z art. 62 ust. 1 ustawy z dn. 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 25 lutego 2026 r.,

kasacji wniesionej przez prokuratora na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 18 listopada 2024 r., sygn. akt IV Ka 443/24,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Pleszewie

z dnia 20 lipca 2023 r., sygn. akt II K 154/21,

**uchyla pkt 1a zaskarżonego wyroku i sprawę w tym zakresie
przekazuje Sądowi Okręgowemu w Kaliszu do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

Antoni Bojańczyk Ryszard Witkowski Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Pleszewie wyrokiem z 20 lipca 2023 r. sygn. akt II K 154/21, M.P. oskarżonego o to, że:

- I. w dniu 8 lutego 2020 r. w miejscowości K. przy ulicy [...], województwa [...] w rejonie dworca [...] około godziny 01.30 działając wspólnie i w porozumieniu z C.W., J.K. i inną ustaloną osobą, której sprawę wyłączono do odrębnego rozpoznania, wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał przy sobie środek odurzający w postaci ziela konopi innych niż włókniste w ilości 1 grama, **tj. o czyn z art 62 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;**
- II. w bliżej nieokreślonych dniach 2018 r. w miejscowości P., województwa [...], działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał substancje psychotropową w postaci tabletek C. w ilości 50 tabletek po 2 mg każda, którą nieodpłatnie otrzymał od C.W., **tj. o czyn z art 62 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;**
- III. w bliżej nieokreślonym dniu stycznia 2020 r. w miejscowości P., województwa [...], działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał substancje psychotropową w postaci jednej tabletki R. w ilości 2 mg, którą nieodpłatnie otrzymał od C.W., **tj. o czyn z art 62 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;**
- IV. w bliżej nieokreślonych dniu lutego 2020 r. w miejscowości P., województwa [...], działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał substancje psychotropową w postaci jednej tabletki R. w ilości 2mg którą nieodpłatnie otrzymał od C.W., **tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;**
- V. w dniu 6 lutego 2020 r. w miejscowości P., województwa [...], działając wspólnie i w porozumieniu z C.W., J.K. i inną ustaloną osobą, której sprawę wyłączono do odrębnego rozpoznania, wbrew przepisom ustawy z dnia 29

lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał przy sobie środek odurzający w postaci dwóch tabletek morfiny w ilości 400 mg, którą zakupił C.W. od n/n osoby, **tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii**

VI. w dniu 7 lutego 2020 r. w miejscowości P., województwa [...], działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał substancję psychotropową w postaci jednej tabletki R. w ilości 2 mg. którą nieodpłatnie otrzymał od C.W., **tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;**

VII. w dniu 7 lutego 2020 r. w miejscowości G., województwa [...], działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał substancję psychotropową w postaci jednej tabletki C. w ilości 2mg oraz jednej tabletki R. w ilości 2mg, które nieodpłatnie otrzymał od C.W., **tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;**

VIII. w dniu 7 lutego 2020 r. w miejscowości G., województwa [...], znajdując się pod wpływem pięciu substancji psychoaktywnych MDMA w stężeniu 26 ng/ml i MDA w stężeniu poniżej 25 ng/ml tetrahydrokannabinolu (THC) w stężeniu 2.1 ng/ml i karboksy-THC w stężeniu 15 ng/ml D. w stężeniu 13 ng/ml N. 22 ng/ml oraz K. 5.6 ng/ml prowadził pojazd mechaniczny marki R. o nr rej. [...], co wskazuje na działanie na ośrodkowy układ nerwowy jak alkohol w stężeniu powyżej 0,5 promila, **tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.;**

IX. w dniu 6 lutego 2020 r. w miejscowości P., województwa [...] działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał substancję psychotropową w postaci jednej tabletki C. w ilości 2mg, którą nieodpłatnie otrzymał od C.W., **tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,**

uznał za winnego zarzucanych mu w punktach **I, III-VII i IX czynów** przyjmując, że każdy wypełnia znamiona art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 4 § 1 k.k. i przyjmuje, że czyny te wchodzą

w skład ciągu przestępstw, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. i w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 30 złotych, ponadto uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu w punkcie **II czynu** wypełniającego znamiona z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 37a k.k. i w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 30 złotych. Uznał również oskarżonego za winnego zarzucanego mu w punkcie **VIII czynu**, tj. czynu wypełniającego znamiona z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 30 złotych.

Na podstawie art. 85 § 2 k.k. i art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce z osobna orzeczonych kar grzywny wymierzył oskarżonemu karę łączną grzywny w wysokości 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 30 złotych, na podstawie art. 61 § 1 i § 5 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary grzywny okres zatrzymania w sprawie od 8 lutego 2020 roku godz. 14:45 do dnia 10 lutego 2020 godz. 16:25, zaokrąglając w górę do jednego dnia i przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równoważny dwom dziennym stawkom grzywny

Ponadto, na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 3 lat i dodatkowo na podstawie art. 43a § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego M.P. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 5000 złotych.

Sąd również orzekł w przedmiocie zabezpieczonych dowodów rzeczowych i zasądził od oskarżonego M.P. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 600 złotych tytułem kosztów sądowych, zwalniając go do ich uiszczenia w pozostałym zakresie.

Zapadły wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonego M.P..

Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z 18 listopada 2024 roku w sprawie IV Ka 443/24 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uniewinnił oskarżonego od zarzucanych mu w punktach **I-VII** oraz **IX czynów**,
2. na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umorzył postępowanie o czyn z punktu VIII polegającego na tym, że w dniu 7 lutego 2020 r. w miejscowości G., woj. [...] znajdując się pod wpływem pięciu substancji psychoaktywnych MDMA w stężeniu 26 ng/ml i MDA w stężeniu poniżej 25 ng/ml. tetrahydrokannabinolu (THC) w stężeniu 2.1 ng/ml i karboksy-THC w stężeniu 15 ng/ml. diazepamu w stężeniu 13 ng/ml. N. 22 ng/ml oraz K. 5.6 ng/ml. prowadził pojazd mechaniczny marki R. o nr rej. [...], a czyn ten wypełnia dyspozycję art. 87 § 1 k.w.

Kasację w tej sprawie wniósł Prokurator Rejonowy w Pleszewie i zaskarżając wyrok na niekorzyść oskarżonego w części rozstrzygnięcia z pkt 1a, zarzucił mu „mające wpływ na treść orzeczenia rażące naruszenie prawa materialnego, a mianowicie przepis art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii poprzez błędną jego wykładnię i niezastosowanie, pomimo prawidłowo poczynionych ustaleń faktycznych w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w punktach 1 i 2 wyroku sądu I instancji poprzez przyjęcie, iż oskarżony posiadał środki odurzające, czy substancje psychotropowe wyłącznie w czasie ich zażywania, co nie odpowiada znaczeniu posiadania w rozumieniu wymienionego przepisu ustawy, a zażywanie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, pozostaje poza obszarem penalizacji”.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kaliszu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna, gdyż Sąd Okręgowy w Kaliszu dopuścił się naruszenia prawa materialnego, mianowicie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii poprzez przyjęcie, iż oskarżony swoim

zachowaniem nie wyczerpał znamion przestępstwa opisanego w przywołanym przepisie prawa. Problem dopuszczalności karania osób za posiadanie narkotyku związane z jego zażyciem (użyciem), został bowiem rozstrzygnięty w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2011 r. sygn. akt I KZP 24/10 (OSNKW 2011, z. 1, poz. 2), przyjęto, że „**[p]osiadaniem środka odurzającego lub substancji psychotropowej w rozumieniu art. 62 ustawy z dnia 21 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.) jest każde władanie takim środkiem lub substancją, a więc także związane z jego użyciem lub zamiarem użycia** [podkr. SN]”. Uchwała ta nie straciła na aktualności i skład orzekający w niniejszej sprawie podziela ją w całej rozciągłości.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy w sposób szczegółowy i kompleksowy odniósł się do kwestii wykładni znamienia „posiada”, wskazując, że zarówno wykładnia językowa (która – sama w sobie – była wystarczająca do prawidłowej interpretacji tego znamienia), jak i wykładnia celowościowa, systemowa i historyczna wskazują na to, że posiadanie, o jakim mowa w art. 62 ust. 1 u.p.n. to każde władanie środkiem lub substancją, obejmujące również władanie nimi związane z ich użyciem lub zamiarem użycia. Sąd Najwyższy podkreślił, że przepisy ustawy precyzyjnie określają cele, w których dopuszcza się posiadanie narkotyków (medyczny, przemysłowy, badawczy i lecznictwo zwierząt) przez określone w ustawie podmioty, a ich katalog jest w przepisach prawa wskazany wyczerpująco. Przemawiało to dodatkowo za tym, że każde inne posiadanie, w tym związane z zażywaniem narkotyków, jest niezgodne z prawem. Taki stan prawny utrzymywany jest już od prawie 40 lat (od ustawy z 1985 roku) i do dzisiaj ustawodawca nie zdecydował się na wprowadzenie przepisu, który dopuszczałby posiadanie na własny użytek nawet najmniejszej ilości narkotyku (w tym zakresie przewidziano szczególną instytucję umorzenia postępowania przed wydaniem postanowienia o jego wszczęciu – art. 62a u.p.n.).

Powyższa uchwała spotkała się w większości z aprobatą doktryny, a co ważniejsze, pogląd ten został przyjęty w orzecnictwie sądowym, które jest w istocie jednolite. Sąd Najwyższy rozstrzygając w sprawach, których przedmiotem jest posiadanie środka odurzającego lub substancji psychotropowej w rozumieniu art. 62 ustawy 2005 r. u.p.n. uznaje, iż ten desygnat wypełnia każde władanie takim

środkiem lub substancją, a więc także to związane z jego użyciem lub zamiarem użycia. Podkreślał też, że karalne jest każde władanie narkotykami, bez względu na cel, dla jakiego miałby być on przeznaczony, a więc również związane z jego użyciem lub zamiarem użycia (*postanowienia: z 3 lutego 2011 r. sygn. akt III KK 415/10; z 1 marca 2012 r. sygn. akt V KK 425/12; z 27 marca 2013 r. sygn. akt III KK 423/12, z 3 stycznia 2019 r. sygn. akt III KK 206/18*). Analogiczne stanowisko zajmowały w dziesiątkach spraw sądy powszechne, w tym także Sądy Apelacyjne (we Wrocławiu: *wyroki z 26 września 2012 r. sygn. akt II AKa 261/12, z 26 września 2012 r. sygn. akt II AKa 257/12, z 7 sierpnia 2013 r. sygn. akt II AKa 216/13; z 20 listopada 2019 r. sygn. akt II AKa 324/19; w Gdańsku z 27 listopada 2014 r. sygn. akt II AKa 399/14; w Białymstoku: wyroki z 12 marca 2013 r. sygn. akt II AKa 30/13, z 11 września 2014 r. sygn. akt II AKa 121/14; w Łodzi: wyrok z 11 lipca 2013 r. sygn. akt II AKa 73/13; w Warszawie: wyrok z 24 lutego 2021 r. sygn. akt II AKa 278/19*).

W sytuacji rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy rozbieżności w orzecznictwie sądowym przez przyjęcie jednego z konkurujących stanowisk albo przez wyrażenie zupełnie innego, nowego poglądu, sąd powszechny rozstrzygając odmiennie, nie może ograniczać się wyłącznie do przytoczenia argumentów leżących u podstaw stanowiska, które nie zostało przyjęte przez Sąd Najwyższy, a musi zwalczać argumenty, które posłużyły do rozstrzygnięcia rozbieżności w orzecznictwie lub też wskazywać na nowe, dotąd nieuwzględnione w orzecznictwie powody, przemawiające za potrzebą przyjęcia innego stanowiska (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 stycznia 2019 r. sygn. akt III KK 206/18, OSNK 2019, z. 1, poz. 5*). Tego rodzaju argumentacji brak jest w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w którym – co już sygnalizowano wyżej – Sąd Okręgowy nie zechciał odnieść się (nie wspominając o ewentualnym skutecznym podważeniu) do któregośkolwiek z argumentów zaprezentowanych w uchwale. Nic w tym zakresie nie zmienia powołany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku judykat Sądu Najwyższego - wyrok z 15 stycznia 2010 r. sygn. akt V KK 363/09 - będący jednym z wyroków tworzących rozbieżność w orzecznictwie sądowym, którą rozstrzygnięto w powołanej uchwale składu siedmiu sędziów z 2011 r. - w którym wyrażono pogląd, iż „w przypadku użycia w całości środka odurzającego karanie takiej osoby za wcześniejsze jego posiadanie stanowiłoby obejście zakazu karania zachowania, które z istoty swej nie

jest typizowane jako czyn zabroniony. Zatem sam fakt spożycia przez jakąś osobę narkotyków, nie przesądza jeszcze przypisania odpowiedzialności karnej za posiadanie narkotyków (BPK 2010/2/17-19)”, albowiem został wypowiedziany z pominięciem stanu orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych, zapoczątkowanego uchwałą składu siedmiu sędziów z 2011 r. Spowodowało to także, że i w tym orzeczeniu brak jest jakichkolwiek argumentów, które – choćby potencjalnie – mogłyby podważać rezultat wykładni dokonanej w 2011 r.

Mając na uwadze powyższe, kasację prokuratora uwzględniono, co skutkowało koniecznością uchylecia przez Sąd Najwyższy „wyroku w zaskarżonej części” i przekazania sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym. W jego toku winny zostać uwzględnione wyrażone powyżej zapatrywania prawne (art. 442 § 3 k.p.k.).

Z wszystkich wyżej omówionych powodów, Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.

Antoni Bojańczyk Ryszard Witkowski Stanisław Stankiewicz

[WB]

[r.g.]